

Dr. Láng István

1931-ben Mohácson született. A '30-as években Budapestre költöztek szüleivel. Édesapja asztalos, édesanyja szövőnő volt. Budapest bombázásakor visszaküldték Mohácsra a nagyszülőkhöz. Itt érettségizett le 1950-ben. A gimnáziumi évek alatt a „Magyar Horgász” c. havi lapban olvasott a Haltenyésztési Kutató Intézetéről és prof. Wojnarovics Elekről, munkásságáról. Mivel nagyon érdeklődött a halbiológus szakma iránt – nagyszülei dunai hajósok voltak- felkereste őt és 1948-49-ben elkísérte több vidéki útjára. Az intézetnek a Herman utcai telepen volt kihelyezett osztálya. Ekkor járt először itt.

Az érettségi után a szűkös lehetőségek miatt egészen másfelé orientálódott. Kiment a Szovjetunióba, Ivanovó városába – Moszkvától 300 km-re található- és elvégezte a Mezőgazdasági Egyetemet. Az egyetemi évek alatt agrokémiára és kémiára szakosodott.

1953-ban a nyári gyakorlaton az ELTE Növényélettani Intézetében Potapov professzor volt a tanszékvezetője. Ő hozta össze Egerszegi Sándorral a TAKI Homokkutatói osztály vezetőjével. Egerszegi Sándor ebben az időben dolgozta ki a réteges homokjavítás, az altalajtrágyázás módszerét. 1954-ben már a TAKI Homokkutatói Osztályán töltötte a nyári gyakorlat idejét. 1955. április 20-án tudományos segédmunkatárs lett a TAKI-ban, ahol 1963-ig dolgozott. 1956. szeptember 1-én aspiráns lett, majd 1961-ben kandidátusi disszertációját védte meg.

1963-ban az MTA Titkárságán Straub F. Brunó osztályelnök mellé felvették tudományos titkárnak a Biológiai Tudományok Osztályra. A tervezett, elképzelt 2-3 éves munka helyett 30 évig dolgozott az Akadémián. 1963-1970 tudományos titkár, 1970-1985-ig főtitkár helyettes, 1985-1993 főtitkár. Nyugdíjba menetele után tanácsadóként segíti az Akadémia elnökének munkáját.

1955-től tehát mint, tudományos segédmunkatárs dolgozott a Homokkutatói Osztályon Egerszegi Sándor vezetésével.

1956-1957 események nem igen zavarták meg a telepen dolgozók életét. Csendes, elzárt „szigete” volt ez az akkori városnak. Abban az időben di Gléria János majd Szabolcs István irányították az intézetet. Ez a hely egyben szakmai kádernevelő szerepet is

betöltött, mert az itt dolgozók közül sokan, pl. Stefanovits Pál, Debreczeni Béla, Máté Ferenc... a későbbiekben különböző helyeken vezető szerepet foglaltak el az agrokémia és talajtan területén.

A magas fokú szakmai élet egyben nagyon szoros baráti kapcsolatokat is kialakított. Nagy közösségi szellem, közösségi igény jellemezte az Intézetet. Társas összejöveteleket, klubdelutánokat rendeztek. Szabadidejükben fociztak, pinpongoztak a dolgozók. Rendszeresen kirándultak. 1961-ben az intézet 1db készülékén nézték meg közösen Gagarin útját. A külföldi utak lehetősége igen korlátozva voltak egészen az 1960-as évek közepéig.

1958-ban a Kelet-Európai kapcsolatok megindultak. Sikerült Lengyelországban 4 hónapot eltöltenie aspiránsként. Első nyugati útja során 1962-ben, Olaszországban járt. Műtrágyázási Konferencián vett rész Sarkadi Jánossal.

1964-ben, a Nyírségben lehetősége nyílt megtervezni és elindítani egy kísérletet, amely a homoktalajok műtrágyázási kérdéseivel foglalkozott. Tíz év múlva ez képezte a nagydoktori disszertáció alapjait. Ez a kísérlet ma is folytatódik –35 éves adatsorral rendelkezik-, Kádár Imre és Szemes Imre vették át a kísérlet gondozását. A MTA TAKI 1998-ban megvette a földterületet, így lehetőséget biztosított a hosszú ideig tartó kísérlethez.

Dr. Sarkadi János

1951-ben jöttem e telepre a Keleti Károly utcából. Ekkor még kevesen dolgoztak itt. Amikor 1958-ban a Szőlészeti KecsKemétre került az Agrokémiai Osztály átkerült ebbe az épületbe. Fiatal voltam, viszonylag jól éreztem magam. Túl sok fizetést nem kaptam, nem vettem autót, de együtt utaztunk a 61-es villamoson Klement Zoltánnal, Farkas Józseffel. Ekkor tárgyaltuk meg a napi eseményeket. A Vasas tenispályákon, a domboldalon gyalog jöttünk fel, és mivel a Szervezési Osztály elég elitélhető módon elrendelte, hogy 8-ra kell járni, aki utána jött a piros vonal alá került. Ezért, mint az örült rohantunk fel a domboldalon. Az idősebb kollégák rendszeresen elkéstek. A teniszélet kiemelkedő volt. 1949-n Ferenczy Sándor, főteniszező a Szőlészetiből készítette a pályát, mi salakot hordtunk rá. Minden másnap délután játszottunk, illetve szombat-vasárnap is.

1956-ban nem volt túl nagy zűr. Nem volt atrocitás, megtorlás, nem kellett kirúgni senkit. A forradalmi bizottságban jámbor emberek voltak, Percell István volt az elnök. Páran elmentek utána, például Percell is, mivel rokonai voltak nyugaton. Az 50-es években 80-150 között váltakozott a létszám, 9-10 vidéki telep tartozott hozzá, melyek a későbbiekben leváltak.

A 1960-as években az osztály elég nagy létszámmal és jól működött, és jó együttműködésünk volt Martonvásárral. A költözködéssel járó népvándorlás félévig lehetetlenné tette a normális munkát.

Ekkor már nyitottabb volt a légkör, keveset politizáltak, és inkább szakmai viták voltak. Az ország fellendülésével a kutatási pénzek nőttek a 70-es évekig. Ekkor vettünk új berendezéseket, mint az ICP plazma spektroszkópot. Ez időben kezdődött, műszervásárlás azóta csak lelassult. Elég nagy nehézséget okozott, hogy tervgazdálkodásban kellett gondolkodnunk. 1 évre előre kellett vegyszereket rendelni!

Az intézetek között már csak azért is jó volt a viszony, mert a villamos utak, a teniszpartnerség, az ebédlői pletykák összetartottak. Kollégák között nem folyt rivalizálás, viszont az igazgatók egymás elől szedték el a pénzeket.

Nemzetközi kapcsolataink elsősorban a KGST országokkal volt, Tbilisziben, Grúzia fővárosában elegáns utam volt. Szörnyű emberek, muszáj volt inni, mert a pohárnak tele kellett lenni. Legalább mímelni kényszerültünk az ivást. A lengyelek voltak a legszegényebbek, de a legkedvesebbek is.

A 80-as években az akadémiai támogatás lecsökkent, a szerződéseink 50%-a TSZ-től vagy állami gazdaságoktól volt. Azt mondták, hogy vagy küldjünk el embereket, vagy szerezzünk valahonnan pénzt. Ekkor születtek együttműködéseink a NAK-kal (Növényvédelmi és Agrokémiai Központ) is. Szaktanácsadás területén is nagy rivalizáció alakult ki. (Ilyen a volt a Keszthelyi Mezőgazdasági Intézettel való nézeteltérésünk a műtrágyázás ügyében.)

Összefoglalva az itt töltött évek azt mondhatom, hogy számomra jó élet volt itt.

Dr. Stefanovits Pál

A Herman Ottó úti kollegákkal beszélgetve felvetődött bennem a kérdés, hogy mi az, ami az itt dolgozók eredményességét előidézte? A válasz úgy fogalmazódott meg, hogy "kell valaminek lennie az itteni levegőben, ami ehhez vezetett". Ez a levegő a munka légköre, a hangulat, ami a telep jellegzetességét adta. Az Ampelológiai Intézet egyes osztályai számára készített épületegyüttes már eredendően egy összehangolt, együttműködő intézmény kereteit képezte, és lehet, hogy ez az elképzelés még akkor is éreztette hatását, amikor az egyes osztályok helyét más intézetek foglalták el. Lehet, hogy ez védte meg a telepet Vas Zoltán ellenérzésével szemben, aki lakása erkélyéről rálátott a telepre és így minden reggel azon mérgelődött, hogy mit keres a budai villák között ez az intézmény, amelynek a szántóföldek mellett lenne a helye? Ki is küldte Altamáre minisztert, hogy vizsgálja felül az egyes intézetek működését és itteni helyének indokoltságát, mert véleménye szerint ezek az épületek jobban szolgálnák valamely egészségügyi intézmény céljait, mint a mezőgazdasági és élelmiszeripari kutatás feladatát. Szerencsére e látogatás alkalmából a miniszter kísérője egy régi évfolyamtársam volt, akivel sikerült megértetni az ilyen összpontosított helyzet előnyeit. De hát miben is állt ez az előny? Abban, hogy a nehéz anyagi körülmények ellenére vidám, de eredményes szakmai élet folyt a falak között és azokon kívül? Hogy közös nyelvtanfolyamok voltak, melyeken az Amerikát járt fiatal kutatók bevezettek minket az angol kémiai és biológiai szakkifejezések rejtelmibe? Vagy hogy a labdarugó és asztalitenisz versenyek felüdülést jelentettek a napi munka mellett? Esetleg a közös május elsejei felvonulások, melyek ugyan egyesek számára félig-meddig kényszerdedtek voltak, de vidám hangulattal jó élménnyé formálhatók voltak? Vagy a közös ebédlő, melynek emlékét a valamikori saját alumínium tányérom képében ma is őrzöm? (Igaz, hogy közben jó szolgálatot tett, mint virágcserep alátét, de végül is sikerült megmentenem.) Valahogy más volt ez a hangulat, mint a mai intézetekben, mert közvetlen, vidám, baráti és segítőkész volt. Mindenesetre szép és eredményes volt, és nemcsak azért, mert fiatalabbak voltunk.